

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Præcipua Puteani fundamenta convelluntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

nam, repugnat comprehendi paternitatem A suo conceptu hypostasis, illa non cognita sub conceptu referentis.

Probat secundum conclusio. Verbum procedit ex cognitione comprehensiva essentiae: Sed hanc non potest comprehendi, nisi in illa cognoscatur filiationem: Ergo Verbum non solum ex cognitione paternitatis, sed etiam filiationis per se procedit.

Respondet: Pro priori originis ad Verbum, essentiam divinam ut cognitam esse quidem medium sufficiens cognoscendi paternitatem, non tamen filiationem: quia cum filio pro illo priori non sit, cognoscibilis non est: unde pro illo priori non potest comprehendi essentia, non cognita paternitate, bene tamen non cognita filiatione.

Sed contra primo: Pro illo priori est cognoscibilis essentia ut radix filiationis; cum hoc praedicatum ab solutum & essentiale sit: Sed non potest essentia ut radix filiationis cognosci, non cognoscibilis: quia (ut supra dicebamus) radix ut talis comprehendit nequit, nisi cognoscatur id cuius est radix: Ergo pro illo priori potest in essentia & ex illa, cognosci filio & consequenter filiatione non cognita, essentia comprehendit non potest.

Secundo, Prioritas illa non est durationis, imo nec naturae, sed tantum originis: Ergo cum illa sit simultanea filiationis & paternitatis duratione, & consequenter simultanea utriusque cognitione. Consequentia patebit ex dicendis infra, impugnando sententiam Vazquii.

S. V.

Principia Puteani fundamenta conuelluntur.

Obijcies primo cum Puteano: Sola intellectio essentiae, prout in Patre, est fecunda ad Verbi productionem: Ergo Verbum ex solius essentiae & paternitatis cognitione procedit. Consequentia videtur bona: Antecedens autem probatur ex communi doctrina, asserente intellectioem ad generandum fecundam, non esse communem, sed notionalem, & Patri propriam: Ergo sola intellectio essentiae, prout in Patre, est fecunda ad generandum.

Hoc est principium trahere unicum hujus Authoris fundamentum. Sed in hoc hallucinatus est, quod inter subjectum & terminum cognitionis, ut qua Verbum procedit, nescit distinguere. Unde facile respondetur, distinguendo Antecedens sola intellectio essentiae prout in Patre est fecunda, & prout denotante subjectum seu principium generans, concedo Antecedens: denotante objectum seu terminum cognitionis qua est generandi principium, nego Antecedens, & Consequentiam. Itaque libenter concedimus, quod essentia & trium personarum cognitio est fecunda solum prout est in Patre, non vero prout in Filio & Spiritu Sancto: negamus tamen, quod solius essentiae & paternitatis cognitio fecunda sit, & quod illa tantum per se concurrat ad Verbi productionem: etiam cognitio Filii & Spiritus Sancti, prout est in Patre, & prout paternitate affecta & modificata, est fecunda ut quo, & per se concurrat ad Verbi generationem.

Obijcies secundo: Filiatio in eo primo signo, in quo divina intellectio terminatur ad essentiam, non est cognoscibilis: Ergo Verbum ex cognitione illius non potest procedere. Consequentia patet, Antecedens probatur, Notitia intuitiva

supponit suum objectum existens: Sed Filius in illo signo, in quo divina intellectio terminatur ad essentiam, non supponitur existens, cum in tali signo non supponatur productus: Ergo in illo priori notitiam intuitivam terminare non potest; cumque abstractivè cognosci nequeat, in tali signo cognoscibilis non est.

Quidam hoc argumento convicti, docent Verbum non procedere ex cognitione sui intuitiva, sed abstractiva. Ita Raphael de Averla hic sect. 3. concl. 5. & quidam alii.

Hactamen doctrina aliis Theologis displicet, & communiter rejicitur. Primo, quia Verbum procedit ex cognitione beatifica Patris; sed beatitudo Patris in cognitione intuitiva Trinitatis consistit, ut de beatitudine nostra communiter docent Theologi; Ergo Verbum ex cognitione intuitiva Trinitatis, & per consequens sui ipsius, procedit.

Secundo, Verbum procedit ex cognitione intuitiva essentiae; Sed essentia divina non potest in se videri, non visis personis, ut in Tractatu de Visione beatifica ostensum est; Ergo idem quod prius.

Tertio, Verbum procedit ex illa cognitione sui, quam Pater illi generando ei communicat; At notitia sui quam Pater Verbo communicat, non est abstractiva, sed intuitiva; alias Verbum seipsum abstractivè tantum cognosceret; Ergo Verbum ex intuitiva sui cognitione procedit.

Quarto, Objectum abstractivè cognitum debet ab existentia praescindere: At Verbum ab existentia in Dei cognitione praescindere nequit, cum existentia sit illi essentialis: Ergo non potest abstractivè cognosci.

Denique, ad rationem notitiae intuitivae (ut §. sequenti ostendemus) sufficit coexistentia cum suo objecto, in eadem durationis mensura: At notitia qua Verbum procedit, illi in eodem instanti coexistit: Ergo est intuitiva Verbi. Unde

Ad argumentum respondeo, negando Antecedens. Ad cuius probationem dicendum est, cognitionem intuitivam supponere suum objectum existens, quando est pure speculativa, & nullo modo practica, tunc vero quando est eminenti modo speculativa & practica. Patet hoc in scientia visionis Dei, quae quia eminenti quodam modo est speculativa & practica, non supponit, sed facit rei sui existentiam & futuritatem; sive, ut loquitur D. Gregorius, non existentia videndo creat, & existentia videndo continet. Id etiam constat in intellectu creato, distinguendo sciendo entia rationis, illa efficit; & quae eadem actione qua verbum producit, illud videt & contemplatur. Cum ergo cognitio, ex qua Verbum divinum procedit, sit veluti practica respectu illius, non debet supponere illud ut existens, sed potius debet illi tribuere existentiam, illudque videndo producere, ac producendo videre.

S. VI.

Sententia Vazquii impugnat.

Dico quarto, Verbum per se in quarto modo ex cognitione Spiritus Sancti procedere.

Probat primo ex D. Thoma hic q. 1. ad 3. ubi ait: Sic ergo uni soli personae convenit dici, eo modo quo dicitur Verbum, eo vero modo quo dicitur res in Verbo intellecta, cuilibet personae convenit dici: Pater enim intelligendo se, & Filium, & Spiritum Sanctum, & omnia alia quae ejus scientia continentur, concipit Verbum, ut sic tota Trinitas Verbo

26.

Disp. 5. Art. 2.

27.

Lib. 3. Moral. cap. 6.

28.

